

Günlükte Saklı Sırlar • Yeşim Saygın

Çocuk Kitaplar • Roman • 208 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6

İLETİŞİM • SOSYAL İLİŞKİLER • ERDEMLER • SAĞLIK

günlük tutmak • arkadaşlık • doğa • yaz tatili • gizem • sinestezi • macera • aile içi iletişim • polisiye • definecilik • arkeoloji • madencilik

Bataklığın Kıyısındaki Ev gibi macera romanlarıyla tanınan **Yeşim Saygın**, 1980’li yıllarda bir tatil kasabasından tarihin dehlizlerine uzanıyor. Eski bir günlüğün kılavuzluğunda gelişen olaylar, aile sırlarına, bir obruğun derinliklerine, eski bir maden ocağına, arkeolojik araştırmalara ve dostlukların güvenli dünyasına açılıyor. Yaz tatilini kasabada geçiren kentli bir çocuğun günlerini neşelendiren bu dünya, ilginç karakterleri ve gizemli atmosferiyle sürükleyici bir okuma deneyimi sunuyor. Doğayla iç içe yaşanan macera, yazarın esprili anlatımıyla renkleniyor.

Yaz tatilinde Mavi Şarkı Otelinde çalışmak üzere küçük bir sahil kasabasına gönderilen Ateş, kendini sürgünde hisseder. Neyse ki, tanıştığı Arya ve Çilli sayesinde sıkıcı günleri neşelenir. Arya’nın aile büyüklerinden İnci’nin 40 yıl önce başına gelenleri dinledikçe, çevreye merakı büsbütün artar. Otelin yaşlı bahçıvanı, kendisine emanet edilen eski günlüğü Arya’ya verdiğindeyse, iki arkadaş hemen araştırmaya koyulur. Ancak, renklerle kodlanmış sayfaları okumak olanaksızdır. Üstelik, otelin müşterilerinden, tikli bir adamın da gözü hep üstlerindedir...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Roman başlarken ana karakterler, Ateş, Arya ve Çilli ile ilgili ilk izlenimleriniz neler oldu? Ateş-Arya ve Arya-Çilli arkadaşlığı için neler söylenebilir? Arya, birbirine mesafeli bu iki arkadaşını nasıl idare ediyor?
- 2- Başlangıçta canı sıkılmasına rağmen Ateş’in, Arya’nın yakınlığına direnmesini neye bağlamak lazım; Ateş yöre insanlarına ilişkin önyargılı olabilir mi? Ateş, ailesinin cezası olarak nitelendirdiği bu yaz tatilini sizce nasıl avantaja dönüştürebilir?
- 3- Arya’nın “güneş rengi ses”, “lacivert gri ses” gibi, sesleri renklerle algılamasına ne diyorsunuz? Siz de duyduğunuz sesleri renklerle ifade etseniz, yakın arkadaşlarınızın seslerini hangi renklerle tanımlarsınız?
- 4- Arya ve Çilli, Ateş’i nasıl değerlendiriyor? Ateş, gerçekten de tanımladıkları gibi “bıkkın bir tip” mi? Ateş’in ilk başlardaki soğuk ve tepeden bakan tavrı ne zaman ve nasıl değişiyor?
- 5- Çilli ve Arya’nın ailelerini karşılaştırın; her iki aile yapısında hangi özellikler var? Aile içi iletişime hakim olan tarzlar neler?
- 6- Ejder Ağzı’nın hikâyesi ne? Obruk ne demek; ülkemizde nerelerde obruk oluşuyor? Herhangi bir tehlikesi var mı? Kumru’nun bahsettiği yer altından çıkan ateşler konusu ne?
- 7- Bahçıvan’ın çok sevdiği İnci’nin günlüğünü Arya’ya vermesi, bir anlamda çocukluk arkadaşına ihanet sayılır mı? Bahçıvan’ın Arya’ya düşkün olmasının nedeni ne? Arya ve İnci, sinestezik olmayı nasıl algılıyorlar? Bu algı farkı sizce neden kaynaklanıyor olabilir?
- 8- Kemik’in doğduğu topraklara ve çocukluk arkadaşına karşı tavrı kişiliğiyle ilgili neler düşündürüyor? Kemik kendini iyi sakladığı için mi, yoksa İnci’nin hatırasına saygısından dolayı mı, Bahçıvan onun niyetinden şüphelenmiyor?
- 9- Define avcılığının tek nedeni para edecek değerlere ulaşmak mıdır; başka nedenleri de olabilir mi? Defineciler ne bulmayı hayal eder? Her altın, gümüş vb. arkeolojik buluntu, zenginlik olarak mı algılanmalı?
- 10- Can’ın kötülerle işbirliği yapması ve Kemik’in gizli polis olması sizi şaşırttı mı? Yazarın roman boyunca Kemik’i şüpheli ve güvenilmez biri olarak göstermesi maceraya nasıl bir tat katıyor?

- 11- Roman boyunca hem gizemi hem de polisiyenin dozunu yükselten sırlar neler?
- 12- Sizce Ateş ve Arya piknik için sözleşmiş olmasalar, definelerle madendeki macera nasıl ilerlerdi?
- 13- Cep telefonu ve bilgisayarın olmaması, hikâyeyi nasıl etkiliyor? Bu macera günümüzde geçse olaylar nasıl gelişirdi?
- 14- Yazarın, *Tikli*, *Bahçıvan*, *Kumru*, *Kemik*, *Çilli* gibi takma isimler kullanması romana ne kazandırıyor? Bu yöntemin okumaya ve karakterleri takibe bir yararı var mı? Nasıl?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Yarışma:** Önce, sınıfça arkadaşlık temasını işleyen birkaç kitap saptansın. Sonrasında, her öğrenci 3 soru sorarak bir diğerrinin tuttuğu kitabı bilmeye çalışsın. 2 yanıt hakkını kullandığı halde doğru adı bilemeyen elenirken, bilenler ikinci tura yükselsin. Böylece 3 kişi kalana kadar turlar sürdürülsün. Kazanan 3 öğrenciye önceden sınıfça hazırlanacak “Günlükte Saklı Sırlar - Kitap Kurdu” rozeti takılsın.
- **Araştırma:** Arya’nın anlatımından yola çıkarak “sinestezi” konusunu araştırın. Hastalık olup olmadığını, nedenlerini, belirtilerini, yaygınlığını, hastalığa tedavisini etrafıca araştırın. Çevrenizde itiraf etmediği halde sinestezik olduğunu düşündükleriniz olabilir mi? Sinestezik olmak utanılacak bir şey mi? Bu özelliğe sahip olmak, kişiye kolaylaştırıcı fırsatlar yaratır mı, örneğin sanatla bağına arttırılabilir mi? Bu az bilinen konuyu derinlemesine irdeleyin.
- **Resimleme:** Herkes kafe, otel, bahçeler, Ejder Ağzı, maden, nehir kıyısı gibi, romanda anlatılan özel mekânlardan en sevdiğinin resmini yapsın. Resimler “Günlükte Saklı Sırlar Köşesi”nde sergilensin.
- **Münazara:** 3 öğrenci jüri olarak seçildikten sonra diğerrleri 2 gruba ayrılsın. Bir grup, “Günlük tutmak duygusal bir eylem olduğundan daha çok kızlar günlük tutar,” görüşünü, diğerr grup ise, “Günlük tutmak yalnızca kızlara özgü değildir, herkes günlük tutar,” görüşünü örneklerle savunsun. Bakalım sınıf jürisi için hangi görüş daha inandırıcı savunulacak?
- **Okuma:** İsteyen her öğrenci, macera türünde en sevdiği kitabı sınıfa getirsin. Önceden hazırlandığı; kitabın konusu, yazarı ve arkadaşlarına önerme nedenini içeren 2-3 dakikalık kısa bir konuşma yapsın. Önerdiği kitabını okumak isteyen arkadaşlarına sırayla versin. Böylelikle sınıfta, “Kitabım Sendem” adıyla okumayı özendiren bir kitap değişim kampanyası başlasın.
- **Oyun:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılsın. Her grup, antika görünüm verdikleri bir kâğıt-karton-kumaş vb. malzeme üstüne, diğerrlerine göstermeden sayılar, harfler ya da figürlerle kendileri için anlamlı bir şifre yazsın. Her grup hazırladığı gizemli mesajı çözmesi için bir diğerrine versin; mesajı saptanan süre içinde çözümlemesini istesin. Böylece bütün gruplar aynı anda bir mesajı çözmek üzere düşünüp araştırsın. Bakalım gizem çözmeye kimler başarılı?
- **Yazma:** Herkes, Arya’nın sinestezik olmakla ilgili söylediği, “Farklılıklar olmasa dünya amma sıkıcı bir yer olurdu,” sözünü konu alan kısa bir yazı yazsın. Yazıların örneklerle desteklenerek inandırıcılıklarının arttırılması önerilir.
- **Tartışma:** Öğrenciler gruplar halinde çalışarak, “Ay ışığı, pırıltılı elbiseli güzel bir kadın gibi bahçede gezinirken...”, “Sıcak, haşarı bir çocuk gibi sırtına binmiş, delikanlının hareketlerini ağırlaştırmış...”, “Uyku, saklambaç oynayan bir çocukmuşçasına...” örneklerindeki gibi, romandaki şiirsel benzetmeleri tarasın. Bu yöntemin anlatıma ne kattığı ve okur üzerindeki etkisi incelensin.